

Kurteya medyayî ya projeya piştigiriya Komeleyên Qurbaniyan

Hejmar: 6 || Ji 1'ê Nîsana 2025'an heta 30'ê Hezîrana 2025

Standek ji bo malbatên girtî û mirovên bi darê zorê li Şamê hatin windakirin, daxwaza rastiya çarenûsa hezkiriyên xwe û pêkanîna edaletê kir. 25/05/2025

Hewldanên hevkarîyê yê komeleyên qurbaniyan di qonaxa veguhêz de

Pêşgotin:

Bi destpêkirina qonaxa derbasbûnê li Sûriyê piştî rûxîna rêjîma Esed re, mijara kesên windabûyî piştî salên înkarrûtûjiyê û paşguhkirina bi zanebûn derbasî qonaxê nû bû. Ev mijar bûye yek ji mijarên lezgîn ên di rojê hikûmeta demkî de, ku ji bo naskirina mafên mexdûr û malbatên wan dest bi pêngavên destpêkê kiriye, bi ragihandina avakirina avahiyên neteweyî yê pispore, hin komeleyên qurbanî tevli polîtîkayên çêşandina rastiyan û pêkanîna edaletê bûne.

Di vê qonaxê de torên qurbaniyan hewl didin ku bînpêkirinan belge bikin û nûnertiya dengên qurbaniyan di forumên neteweyî û navneteweyî de pêk binin, Ew ber bi navkirina prensîbên edaleta veguhêz ve dimeşe., berî her tiştî mafê rastî û hesabpîrsînê, di nava bernameyên edaleta demkî ya neteweyî de. Her wiha daxwaza misogerkirina qerebûkirina qurbaniyan û malbatên wan bi rêya tasmînata manewî û madî û her wiha desteka derûnî û civakî dikin ku ji nû ve rûmetê vegerînin û rê li pêşîya dubarebûna bînpêkirinan di pêşerojê de bigirin

Li gel van geşedanên erênî jî, ji bo eşkerekirina rastiye û pêkanîna edaleta berfireh hê jî rêyeke dirêj heye, ji ber ku gelek gorên komî bê kifş dimînin, arşîvên saziyên ewlekariyê bi temamî nehatine vekirin û malbat jî ji ber kêmasiya agahiya der barê hezkiriyên xwe yê wînda de êşên xwe didomînin. Ji ber vê yekê rola komeleyên qurbaniyan ne tenê di daxwazkirina mafan de, lê di avakirina de jî, bi rêya beşdariyê çalak di avakirina Sûriya nû de, navendî dimîne.

Ev belge bi desteka dêranê ji aliyê Yekîtiya Ewropê hatiye amadekirin. Içerîya vê belgeyê temamen di bersîbiya Navenda Sûrî ya Ragihandîna Azadiya Ragihandinê de ye û bi hîç şêkilî nikare bê wate kirin ku diyar dike rewsê Yekîtiya Ewropê.

Nûkirinên herêmî û navneteweyî yên li ser mijara kesên bi zorê winda bûne li Sûriyeyê:

Wêneyên windayan ku tê texmînkirin girtiyên ji girtîgeha Sednayayê (Reuters) in

Desteya Neteweyî ya Kesên Winda

Di 17ê Gulana 2025an de serokê demkî yê Sûriyê Ehmed El-Şera biryarek derxist da ku desthilateke niştîmanî ji bo kesên windabûyî ava bike, ku xwediye kesayeta qanûnî û serxwebûna darayî û îdarî ye. Li seranserê xaka Sûriyeyê kar dike û têkildarî eşkerekirina çarenûsa kesên winda û bi darê zorê hatine windakirin û belgekirina dozên wan û her wiha danîna databaseke netewî ya berfireh û pêşkêşkirina desteka hiqûqî û mirovî ji malbatên wan re ye. Pispore yasayî Mihemed Redha Celekî wek serokê desthilatê hate erkdarkirin û erkdariya avakirina tîmeke xebatê û danîna rêzîknameya navxweyî di nava 30 rojan de ji dîroka derxistina fermanê ve, lê heta niha rêzîknameya navxweyî nehatiye ragihandin.

civîna Serokê Desteya Windayan a Niştîmanî li Sûriyê bi hin endamên ekîba şewirmendiye re 19/06/2025 Facebook

Hêjayî bi bîrxistinê ye ku însiyatîfê pêşwaziya aliyên navdewletî kir, di nav de Komîteya Navdewletî ya Xaçê Sor ku ji bo derxistina rastiyan û pêkanîna edaletê ji malbatên qurbanîyan re gaveke erênî dît. Yekîtiya Ewropa jî amadebûna xwe dîyar kir ku eger were xwestin hevkarîya desthilatê bike. Lê belê nebûna hûrgiliyên qanûnî di fermannamê de pirsên li ser zelalbûna hêzên desthilatê û lihevhatina wê bi standardên navneteweyî re, ku tê de ceribandîneke zû ya bawerî û karîgerîya wê pêk tîne.

Di heman rojê de biryarnamê ya hejmar 20 ji bo damezirandina Desteya Niştîmanî ya Dadmendiya Demkî wekî desteyeke serbixwe ya girêdayî eşkerekirina bînpêkirinên ku ji aliyê 'rêjîma Sûriyeyê' ya ketî ve hatin derxistin û kesên berpirsyar bi koordîneya bi rayedarên têkildar re berpirsyar girtin, tazmînatê bidin qurbanîyan û prensîbên ne dubarekirin û lihevhatina neteweyî ji nû ve bidin meşandin. Abdul Basît Abdul Latîf weke serokê wê hate wezîfedarkirin.

[Torên](#) qûrbaniyan; Malbatên Qesrê, Rê, Rizgarî, Malbatên Ji bo Azadiyê, Min azad bike, Malbatên Heqîqet û Edaletê û Komeleya Synergy daxuyaniya avakirina her du laşan silav kirin û ev yek bi awayekî fermî naskirina trajediya windayan nixand. Bang li hemû qonaxên xebatên Desteya Windayan a Windayan bikin û koordînasyoneke bi bandor bi saziya serbixwe ya têkildarî windayan li Sûriyê were misogerkirin

Dezgeha [serbixwe](#) destxweşî li damezrandina desteyê û hilbijartina Dr. Mihemed Rîda Celaxa wek seroka wê kir û daxwaza xwe ji bo hevalbendîyeke niştîmanî bi rêberatiya Sûriyan bi piştgihiya navneteweyî nîşan da û pêywsîte pêywsît bi hevkarîkirina bi desteya nû re û karkirina bi hev re bo geryana hemû windayan û pêşkêşkirina alîkarîya pêywsît bo malbatên wan

Di 26 'ê Hezîrana 2025 'an de Serokatiya Neteweyî ya Windayan avakirina desteya xwe ya şewirmendiyê îlan kir. Desthilatê li ser rûpela xwe ya [Facebookê](#) kurtayek li ser endamên desteyê weşand, ku ew wekî komeke pîspor û nûnerên komeleyên qurbanan pênase dike, pîsporiya teknîkî berhev dike û di mijara windayan de ezmûnên jiyayî.

Almanya cezayê zindana heta hetayê da bijîşkekî Sûrî ku beşdarî îşkencekirina girtiyan bûye.

Pêncemîn [Dadgeha](#) Tawanan a Dadgeha Bilind a Herêmî li Frankfurt/Almanyayê piştî ku di dema desthilata rejîma Beşar Esed de bi tawanên dijî mirovahiyê û îşkenceyê û kuştina girtiyan hatibû mehkûmkirin û di 16ê Hezîrana 2025an de cezayê mûebbetê li doktorê Sûrî Alaa Moussa yê 40 salî birî Dadger Christoph Kohler di dema biryarê de diyar kir ku doktor 'du kes kuştine û bûne sedema birîndarbûna giran a 9 kesên din', bal kişand ser wê yekê ku ev kiryar di salên 2011 û 2012'an de rû dane û dikevin nava 'bersiva hovane ya rejîma Esad a dîktator û zordar' a li xwepêşandanên li dijî rejîmê.

Bijîşkê sûcdar di sala 2015'an de gihîşt Almanyayê û li wir emeliyata

Alaa Moussa li dadgeheke li bajarê Frankfurt ê Elmanyayê, 16 'ê Hezîrana 2025'a. Ajansa Frans Pêl

ortopedîk pêk anî heta girtina wî di sala 2020'an de piştî ku ji aliyê penaberên Sûriyeyî ve hate naskirin ku piştrast kir ku ew di nexweşxaneyên leşkerî yên Şam û Humsê de dixebite. Dadgeha Bilind a Herêmî ya Frankfurtê, di Çileyê 2022an de dest bi dozên dozê yên li dijî Mûsa kir û dadgehê bi qasî 50 şahid, mexdûr û pîsporên huqûqî li ser 188 rûniştinan dewam kir. Dozgeran di salên 2011 û 2012an de pizîşk tawanbar kirin ku pitir ji 12 tomarên îşkenceyê di dema karkirina wî de li girtîgeheke serbazî û nexweşxane li Homs û Şamê

beşa destkeftiyan

Dosyayên Qesrê ji bo Edaletê - Qesrê serî li edaletê dide / û facebook

Çalakî û helwestên hevbeş

Daxuyaniya Komeleyên Qurbaniyan li ser Damezrandina Desteyeke Neteweyî ji bo Kesên Winda li Sûriyeyê

Komeleyên mexdûran; Rê, Hevgirtin, Synergy, Malbatên Qeyser, Malbatên Ji bo Azadiyê, Malbatên Ji Bo Rastî û Dadmendiye Me Azad Bike, di 17'ê Gulana 2025'an de daxuyaniyek der barê biryara hikûmeta demkî ya Sûriyeyê ya avakirina desteyeke niştîmanî ji bo windayan li Sûriyê de belav kir. pêşwazîya xwe ji bo evê pêngavê dan nişandan û daxwaz kirin ku bi ciddî û berpirsane kar ji bo dabînkirina dadweriyê û aşkirakirina çarenivîsa hemû kesên windabûyî bihê kirin.

Girêdanan teqez kirin ku bi destxistina dosya kesên winda li Sûriyê bêtir beşdarbûneke çalak a komeleyên qurbaniyan û malbatên wan çênabe û divê her têgeheke bi vî rengî bersivê bide daxwazên wan ên eşkerekirina rastiyê û pêkanîna edaletê ji bo qurbaniyan. Sazîya wê divê bi perspektîfa berfireh a edaleta veguhêz re hevrû bibe. Di daxuyaniyê de bal hat kişandin ser girîngiya koordînasyoneke tam bi saziya serbixwe ya têkildarî windahiyan li Sûriyeyê, ji ber ku ew kiyaneke bingeîn e ku nayê paşguhkirin an jî rola wê kêmtir dibe; belê divê serborî û çavkanîyên wê bihên bi karanîna li ser ewê çendê ku berê bi ser kevtine da ku pîkolên neteweyî yên ji bo aşkirakirina rastîyan û aşkirakirina çarenivîsa windayan bêtir bibin Her wiha di daxuyaniyê de pêwîstiya tevlêbûna komeleyên qurbanî û saxman di hemû merheleyên şewirandinê de der barê avakirina deste, biryardayîn û dîzaynkirin û pêkanîna karên wê de hate destnîşankirin.

Daxuyaniya li ser Fermana Hejmar 20 a ku Desteya Edaleta Veguhêz a Neteweyî ava dike

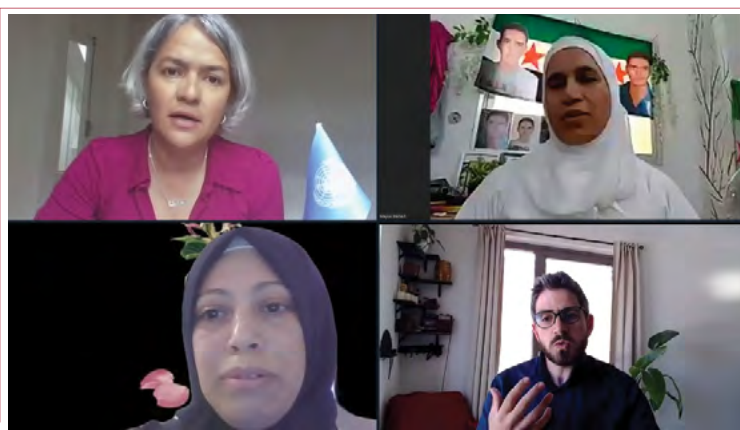
Komeleyên mexdûran; Masar, Synergy, Taa'fi, Malbatên Qeyser, Malbatên Azadiyê, Malbatên Heqîqet û Edaletê û Free Me, bi beyanekê derxistina Biryarnamê ya bi Hejmara 20'an a bi dîroka 17'ê Gulana 2025'an a damezirandina Rêveberiya Neteweyî ya Ji bo Edaleta Demkî pêşwazî kirin. ew wek pêngavek bo vekirina rêya niştîmanî ber bi dadweriyê û dadweriyê ve hesibandin, belê di heman demê de dilgiranîyên xwe yê kûr di bareya naveroka biryarnamê û hêzên sînardar ên desthilatê de dîyar kirin.

Di daxuyaniya ku di 23'ê Gulana 2025'an de hat weşandin de hat destnîşankirin ku sînardarkirina desthilatdariya bedenê bi tenê partiyeke pevçûnê re, prensîba wekhevîyê ya di danezana destûra

bingehîn de hatiye destnîşankirin tehdît dike û prensîbên hiqûqa mafên mirovan a navneteweyî bînpê dike û ev yek jî dibe amûrek ji bo cihêkariya li dijî mexdûran, li şûna ku edalet ji bo her kesî bê îstîsna bê hiştin. Her wiha pêwîstiya naskirina hemû bînpêkirinên ku di dirêjahiya dehan salan de ji aliyê hemû aliyên ve pêk hatin û li gorî rêgeza hesabpîrsînê berpîrsyar werin girtin Îmzekaran bang kirin ku biryarnameyê zagonî ya taybet ku ji aliyê desthilata zagonsaz a piştî wê ve hatiye derxistin were girêdan û hêzên laş werin diyarkirin û bi mekanîzmayên şêwirmendiyê ku mexdûr, saxman û civaka sîvil jî di nav de serxwebûna wê were mîsogerkirin. Wan daxwaz kir ku bi zelalî û hevkarîya bi sazîyên navneteweyî yê têkildar re, ji bo eşkerekirina rastîyan, berpîrsiyarî, nûkirin û garantîyên nedubarekirinê, nêzîkatîyek a dadwerîya demkî ya berfireh û ne-cudakar were qebûl kirin.

Sempozîyuma Edaleta Demkî û Vîzyona Malbatan

Di 20ê Gulana 2025an de Komeleya Malbatên Qeyseriyê bi hevkarîya Komeleyên Peymana Rastî û Edaletê semînereke onlayn bi navê "[Dadmendiya](#) Demkî û Vîzyona Malbatan" li dar xist. Armanç ew bû ku daxwazên malbatan û dîtina wan a di rêya edaleta derbasbûnê de were ronîkirin. Di semînerê de ji Seroka Saziya Serbixwe ya Windayan li Sûriyeyê Carla Kentana, aktivîst û parêzvana mafên mirovan Mayassa Şêx Ahmed, Berpîrsa Mekanîzmaya Serbixwe ya Navneteweyî Robert

Saziya Serbixwe têkildarî windayên li [Syria.@IIMPSyria](#)

Petty û Şêwirmendê Hiqûqî yê Navenda Mafên Destûra Bingehîn a Ewropayê Jûmana Saîf beşdar bûn. Rêvebirê înisîyatîfa "Rizgarkirinê" Ahmed Helmy serkêşîya rûniştinê kir. Di semînerê de her wiha ji damezrînerê Komeleya "Malbatên Qeyser" Mariam El-Halak û seroka komeleyê Yasmîn El-Meşan beşdariyêke aktîf hate dîtin.

Têgeha avakirina destyêke neteweyî ya serbixwe ji bo koma windayan a komeleyên qurbanîyan û rêxistinên civaka sîvil ên Sûriyê ku navenda Sûriyeyî ya Medya û Azadiya Derbirinê jî di nav de ye û komeleyên girêdayî wê; Başbûn, Malbatên Qeyser, Malbatên Azadî, Rê, Synergy, Malbatên Heqîqet û Edaletê, Azad Me, di 16 'ê Hezîrana 2025'an de ji bo nîqaşkirina konseptê avakirina saziyêke neteweyî ya serbixwe ji bo windayan civîneke awarte li dar xist. Di civînê de kaxezêke ku tê de pêşniyarên ji bo mîsogerkirina hevkarîyêke rasteqîn bi qurbanîyan re û xurtkirina bandor û serxwebûna laş hate lidarxistin Di pêşniyaran de hin prensîb û tedbirên ku dê tevkariyê li serxwebûn û karîgerbûna organa neteweyî ya ji bo windayan û entegrasyona daxwazên malbatan û mafê wan ê heqîqet û edaletê bê kirin

Di belgeyê de bal hat kişandin ser pêwîstiya temsîlkirina mexdûran herî kêr jî sedî 50 di nava desthilatdariyê de, cihêrengiya erdnîgarî, siyasî û etnîkî li ber çavan bê girtin û temsîliyeta adil ji bo jinan bê tedarikkirin, di heman demê de ti pêwendîya siyasî yan jî hikûmetî red dike. Herweha çarçoveyê qanûnî ya berfireh pêşniyaz kir ku tê de krîmînalîzekirina wendahiyan bi zorê û guhertina qanûnên neteweyî, dayîna desthilatên berfireh ên desthilatê ku di nav de hene: eşkerekirina çarenûsa windayan, birêvebirina databaseke serbixwe, pêşkêşkirina desteka hiqûqî û psikolojîk û hevkarîya bi sazîyên navneteweyî re. Di belgeyê de bal hat kişandin ser girîngiya tevlikerîna rêxistinên civakî yê sîvil û mexdûran di çavdêriya xebatên desthilatdariyê de bi rêya meclîsên çavdêriya civakên serbixwe yê li herêmên cuda hatine avakirin û ji bo lêkolîn û nerazîbûna gel hêzan tê dayîn Li gor beşdarvanan, ev dîtin pêngaveke girîng e bo damezrandina desthilateke serbixwe û zelal ku li ser bingeha mafên qurbanîyan e û roleke girîng di proseya dadwerîya demkî de li Sûriyê dilîze.

Çalakiyên parêzvaniyê

Di 1 'ê Nîsana 2025' an de bi koordîneya rêxistina Min azad bike û 'Komeleya Girtiyên Şoreşa Sûriyeyê' bi beşdariya ji Komeleya 'Başbûn' û malbatên qurbaniyên windakirina bi zorê, [çalakiyên](#) nobetên piştgiyê bi dirûşmeya 'Ji bo Windayan Findek' hatin lidarxistin. Endamên malbatên qurbaniyan û aktîvistên ji deverên cuda yên Sûriyeyê û bajarê Berlînê beşdar bûn, ji bo rêzgirtina ji bo bîranîna kesên bi zorê hatine windakirin, daxwaza diyarbûna

çarenûsa xwe û pêkanîna edaletê kirin. Ev nobetên li zêdetirî 22 cihên erdnîgarî pêk hatin, ku beşdaran mûm pêxistin û pankartên ku dilsoziya xwe ya bi rastî û dadmendiye re nîşan didin, bilind kirin, û careke din piştrast kirin ku tunebûn nayê wateya jibîrkirinê, û edalet mafek e ku bi demê re dem derbas nabe. Nobetên hevgirtinê gelek herêmên wekî Şam, Selamiye, Heleb, Daraa/Sanamein, Daraa/Tafas, Muherde, Hama, Şizar, Homs/Sahat, Homs/Baba Emr, Efrîn, El Kisweh, Hacîra, Qamişlo, Armanaz, Ezaz, Gûtaya Rojhilat, Idlib, El-Tal, Selqîn, Quneytra/Neb' El-Sexar, ji bilî bajarê Berlînê.

Rêbernameyên ji bo Beşdarbûna Qurbaniyan di Pêvajoyên Dadmendiye de

Komeleya Piştgiyê bi Mexdûran re, Însyatîfa Başkirinê, Komeleya Malbatên Mexdûr û Edaletê, Komeleya Malbatên Mexdûr û Edaletê ji di nav de Tora Navneteweyî ya mexdûr û mirovên ji ber bînpêkirina mafên mirovan ên giran hatine rizgarkirin ([INOVAS](#)) di 3 'ê Nîsana 2025'an de ji bo mexdûr tevî pêvajoyên edaletê bibin, rêzek ji rê û rêbazan dan destpêkirin û weşandin. Ev [prensîp](#) li ser hewcedariya beşdarkirina qurbanan di her qonaxên pêvajoyên dadwerî de, rêzgirtina hîlbijartin û sînoren wan, û hêzdarkirina wan ku xwe bi dilsozî û rastî îfade bikin. Herweha tekezî li ser wê yekê dikin ku divê nêzikatiyeke ku pirrengî û cudahiyan di navbera qurbaniyan de, bi taybetî di warê zayendî û civakî de dinirxîne û ji bo her kesî rêyên ragihandinê yên zela û gihiştî pêşkêş bike, herweha parastina qurbaniyan ji her zirar û rîskên ku dibe ku ji beşdarbûna wan çêbibe. Ew prensîp armancê dikin ku wek referans ji bo kes û rêxistinên ku di warê dadperweriya veguhestinê de çalak in, beşdariya bi bandor û watedar a qurbaniyan pêşbixin û pêşniyarên pratîk ji bo hikûmet, sazîyên navneteweyî û civaka sîvil pêşkêş bikin da ku bi temamî yekgirtina qurbaniyan di biryardayîn û pêkanîna mekanîzmeyên dadweriyê de pêk were.

Komeleya "Te'azur" di 7'ê Gulana 2025'an de [daxuyaniyek](#) da û tayînkirina leşkerî ya ku ji aliyê "hikûmeta Sûriyeyê" ve di nava avakirina "Artêşa Niştimanî ya Sûriyeyê" de hate ragihandin û tê de kesên ku cezayên navneteweyî li wan hatine zêdekirin û bi pêkanîna bînpêkirinê giran ên mafên mirovan ku dibe ku bibe sedema sûcên şer û sûcên li dijî mirovahiyê tînin sûcdarkirin, şermazar kir. Di nav wan de Ehmed Îhsan Feyad El-Hayis (Ebû Hatim Şeqra), Mihemed El-Cesem (Ebû Emşa) û Seif Bolad (Ebû Bekir) ku hemû berpirsyarên sûcên li dijî mirovahiyê ne, kuştin, îşkence û tecawiz.

Qaçaxçitiya mirovan, bi zorê cihgirtina gelê Kurd û desteserkirina mal û milkên wan û bidestxistina destketiyên malî ku bi deh mîlyonan dolarî tê texmînkirin 'Tezîr' ev tayînkirin weke 'xitimandina kûr a li ser rêya edaleta demkî ya li Sûriyeyê û ji nû ve rewakirina sûcê di bin siwana dewlet û saziyên leşkerî de' bi nav kir û hişyarî da ku li dijî ji nû ve hilberîna avaniya zordar a kevn bi rûyên nû. Komeleyê her wiha xwest, randevû li pîvanên mafên mirovan, derhal derxistina her kesên tevli sûcan bûne ji pozîsyonên bandor û desthilatdariyê bîr derxistin û hesab ji berpirsyarên bînpêkirinan bê pîrsîn.

Di 12 'ê Gulana 2025' an de jinên endamên "Komeleya Malbatên Qesrê" tevli bûn Di [hevdîtinekê](#) de

Bi serokê Şandeya Yekîtiya Ewropayê ya Sûriyeyê Michał Onmaç re bi armanca bal kişandina ser mijara edaleta demkî ya li Sûriyeyê û nîqaşkirina vîzyona ji bo qonaxa bê Di civînê de guhdarîkirina nerînên amadebûyan derbarê kêşeyên heyî, herweha gotûbêjê ku li ser mijara desteya dadwerî ya veguhêz, ku ji aliyê hikûmeta nû ya Sûriyê ve were-

damezrandin, hat kirin. Hemû amadebûyan tekezî li ser giringîya herî mezin û pêdivîyîya lezgîn a ji bo diristina desteyê û misogerkirina berpirsyariya hemû bînpêkirinên mafên mirov kirin Malbatên Qesrê giringiya hevdîtinên bi vî rengî di pêşvebirina rojeva edaletê, eşkerekirina rastiyê û misogeriya bêcezaşiştinê de destnîşan kirin ku tevkarî li avakirina Sûriyeyeke nû ya li ser esasên edalet û hesabpîrsînê tê kirin.

Bi minetdariya rêwîtiya wê ya ber bi çav di parastina mafên şehîdan û malbatên şehîdan û windayan de li Sûriyê Ev nasandin wek pejirandina dengê wê yê wêrek ku êşa dayikên Sûriyeyê gihand platformên navneteweyî û temsîla bîranîna edaletê ya ku nayê jibîrkirin kir. Xatûn [Meryem](#) destnîşan kir ku ev rûmet nûnertiya wê tenê nake, lê belê ji bo her dayika ku gora kurê xwe nas nake û ji bo her kesê ku hê jî doza rastiyê dike ye. Got: "Em daxwaza edaletê dikin, ji ber ku hesabdayîn mafek e û yên ku me ji zarokên me mehrûm kirine divê ji ceza nefilite. Ez li ser navê malbatên şehîdan dibêjim: Nesekinin, bêdeng nebin, daxwaza heqîqetê û hesabpîrsînê bidomînin."

Di 28ê Gulana 2025an de li paytexta Fransa Parîsê ji aliyê rêxistina bi navê "Dosyayên Qeyser ji bo edaletê" hat lidarxistin, Mariam Al-Halaq Xanim hat bibîranîn,

Di konferansê de her du Ferîd El-Madhhan û Êsame Osman ji ji tîma 'Dosyayên Qesrê' bi rêzgirtina li ser hewldanên wan ên neşopandin û belgekirina sûcan, ji bilî rêzgirtina rêzdariya xanim Fadwa Mehmûd, dengê bibiryar ê malbatên malbatên bi darê zorê hatine windakirin.

Ji aliyê xwe ve komeleya "Malbatên Azadiyê" di Gulana 2025'an de li her du Stenbol û Şamê du civîn li dar xistin û bi armanca xurtkirina rola malbatan di pêvajoyên veguhastinê û hesabxwestinê de û berdewamkirina geşedanên berdewam der barê girtî û windakirina bi darê zorê deCivîna yekem di 18ê Gulana 2025an de li Stenbolê pêk hat û li ser mijarên nûkirinên derbarê avakirina "Komîsyona Neteweyî ya Dadweriya Demkî" û "Komîsyona Neteweyî ya Windayan" ku endamên jin bi rol û karên

her du komîsyonan hatin nasandin, hat nîqaşkirin. Paşê di navbera 23 û 25 'ê Gulana 2025'an de piraniya endamên tîmê serokatîyê yê tevgerê li paytex Şamê kom bûn û di civîna yekemîn a bi rengê xwe di hundirê Sûriyeyê de bû. Di vê hevdîtînê de polîtîkayên navxweyî yê tevgerê hatin nirxandin, pêşîneyên wê ji nû ve hatin nirxandin û xalên plana xebata stratejîk a sala pêş hatin avakirin. Her wiha endamên jin beşdarî standeke sembolîk li Qada El-Umeyînê bûn û di wê navberê de soza xwe ya edaletê û redkirina wan ji her niştetihbûnê re ku mafên qurbanîyan paşguh dike an jî dengê malbatan bêdeng dike, diyar kirin ku ew beşeke çalak a têkoşîna heqîqet û hesabpîrsîna ne.

Di 25'ê Gulana 2025'a de "Malbatên Ji bo Azadiyê" li Qada El-Omayyad a [paytext](#) Şamê xwepêşandaneke li dar xist û di heman demê de biryarnamêya serokatîyê ya avakirina "Desteya Edaleta Veguhêz" pêk hat. Malbatên beşdar nepejirandina xwe ji sînordarkirina karê desthilatê tenê ji bînpêkirinê rejîmê re nîşan dan û di ber çavan re derbaskirina qurbanîyan ji aliyên din ve pêvajoya dadweriyê bê wate dike û dûrxistin û cudakirina dixwe meryetê Malbatan daxwaza eşkerekirina aqûbeta hezkiriyên xwe û hesabpîrsîna ji hemû kesên tevî sûcên binçavkirina kêfî, windakirina bi zorê û îşkenceya bê îstîsna bûne, kirin ku edalet nikare parçeyî yan jî bijarte be.

Komeleya "Azad Bike Min" bi koordîneya "Komeleya Girtiyên Şoreşa Sûriyeyê" di 9'ê Hezîrana 2025'an de li 23 herêmên seranserî Sûriyeyê di bin durişmeya "Bê edaletiya ji bo çarenûsê bê edaletî" de standên piştgiriya li [dar xistin](#). Di standan de hat armanckirin ku hem ji Saziya Windayan re û hem jî ji Desteya Dadê ya Demkî ya Neteweyî re dengê yekgirtî bişîne, şefafî û nezelalî bê xwestin û malbatên wan di mekanîzmayên wê de bi awayekî aktîf beşdar bibin. Di çalakiyê de beşdarvanan "Fona Mafan" wek sembola hêvî û berdewamiya

têkoşînê dan destpêkirin û li vir malbatan peyamên ku ji Saziya Windayan û Desteya Dadê ya Demkî re şandin, mafê xwe yê naskirina çarenûsa hezkiriyên xwe anîn ziman û hesab ji kesên ku di sûcên windakirin û binçavkirina bi darê zorê de cih digirin pîrsîn. Beşdarvan piştrast Kirin ku windakirina bi zorê wan bêdeng nake; Belê, ew hêzekî zêde dide wan da ku lêgerîna rastî û dadmendiya berdewam bikin. Her wiha banga çalakiya lezgîn ji bo serbestberdana girtiyên Sûriyê yê di girtîgehên Lubnanê de kirin. Di dawiya standê de Komeleya "Me Azad Bike" û malbatên mexdûran ên tevî wan bûn, careke din soza xwe dubare kirin ku têkoşîna aştîyane ya edaletê dewam bikin û redkirina wan a li dijî her marjînkirina dengê malbatan di pêvajoya edaleta derbasbûnê de.

Di 11'ê Hezîrana 2025'a de bajarên me [Idlib û Ezazê](#) bûn şahidê du çalakiyên hemwext ku ji aliyê "Malbatên Ji Bo Azadiyê" ve li Qada El-Sabea Beharat û Qada Pêşerojê bi beşdarbûna komeleyên qurbaniyan û gelek malbatan hatin lidarxistin. Beşdaran dirûşmeyên redkirina bêcezatiyê berz kirin û tekez kirin ku aştiyê rast pêk nayê, dema ku kiryar ne diyar in û rûmeta qurbaniyan nayê gotin. Beşdaran nerazîbûn nîşanî ji nû ve avakirina sûcdaran li nava saziyên dewletê dan û xwestin, di hemû pêvajoyên edaletê yê derbasbûnê de dengê malbatan bê yekkirin.

Li ser banga Komeleya "Malbatên Azadiyê" û Komeleya "Malbatên Şehîdan" di 12'ê Hezîrana 2025'a de li Meydana Omayyadê bi beşdariya malbatên qurbaniyan, binçavkiriyan û [mirovên](#) bi zorê hatine windakirin, bi dirûşma "Ji Bo rûmet û mafên me - Aştî bi bêcezahîştinê re aştî" mîtingeke mezin a gel hat lidarxistin. Di daxuyaniya ku di dema mîtingê de hat dayîn de hat destnîşankirin ku rûmeta qurbaniyan nayê jibîrkirin û edalet ne barekî lê mafekî jêneveger e. Beşdaran hewl dan bazarîkirina kiryanan weke hevparê aştiya sîvîl red kirin û daxwaza edaleta rasteqîn kirin ku kujeran di nava saziyên dewletê de ji nû ve hilberînin. Mîting bi dawî bû û malbatan berdewama dengê xwe piştrast kirin û soza berdewamkirina têkoşînê heta pêkanîna edaleteke berfireh û adil ji bo hemû cangoriyan bê îstîsna bi dawî bû.

Di navbera mehên Hezîran û Tîrmeha 2025'an de Komeleya Rizgarî û Saziya Seed a Baş lîsanseke fermî wergirtin da ku di nava Sûriyeyê de weke rêxistinên serbixwe yê ne hikûmî yê ne fermî bixebitin. Komeleyan ji bo vekirina buroyên fermî di xaka Sûriyê de xebitîn da ku dest pê bikin û çalakiyên xwe yê piştgiyariya mijara windayan li Sûriyê berdewam bikin.

Perwerde û projeyên ji bo piştgiriya pirsgerêka kesên winda - piştgiriya malbat û qurbaniyan

Rêxistina bi navê 'Min azad bike' pêkanîna projeya 'Rizgarkerên Serbixwe' ku ji Cotmeha 2024'an heta Gulana 2025'a dewam kir, bi armanca xurtkirina hêza aboriyê ya jinên berxwedêr û keçên ciwan ên ji malbatên mirovên bi zorê hatine windakirin, temam kir. Di projeyê de du rêçikên sereke hebûn, di gel yekem li ser hêza aborî ya Jinan, û ya duyemîn jî li dora hêzdarkirina keçên ciwan bû. Ev şop bi rêxistinkirina deh dewreyên perwerdeyê yên ku aliyên hiqûqî û teknîkî bi hev ve girêdidin,

pêk anîn, bi armanca ku keçên ciwan di aliyê civakî de bi hêz bikin, alîkariya wan kir ku ew li hemberî stereotip û baweriyên neyînî yên li derdora wan bisekinin û wan veguherînin modelên erênî yên ku bawerîya xwe bi xwe zêde dikin. Di bernameyê de 16 keçên ciwan ên di navbera 12-17 salî de hatin hilbijartin û pêvajoya bijartinê li ser afirandina qadeke ewle û alîgir a ku bawerî û hînbûnê xurt dîke. Beşdar li ser du koman hatin dabeşkirin û her komek di bin çavdêriya perwerdekarekî pîspor de beşdarî perwerdeyê de rojî bû. Di çarçoveya vê aktivîteyê de, ji bo her du komên bi navê 'Mafên Me' rojê nîqaşê ya perwerdeyî ya înteraktîf hat diyarkirin ku têgehên mafên zarokan bi rêbazên çîrokbêjiyê û teknîkên hînkirina motîvasyonê hatin dest girtin. Ji ber ku eleqeyek mezin nîşanî atolyeyan dan û coşê hînbûn û beşdarbûnê nîşan dan, çalakî bû şahidê hevdana erênî û baldar a ciwanan.

Ji aliyê xwe ve [Komeleya](#) "Malbatên Heqîqet û Edaletê" xebatên xwe ji bo piştgiriya malbatên windayan û windayan bi darê zorê, bi rêya belge, parêzname û pêşkêşkirina desteka hiqûqî berdewam kir. Komeleyê di çarçoveya bernameya xwe ya şopandina bînpêkirinan de, ji destpêka meha Nîsanê heta Hezîrana 2025'a di databasa xwe de 228 bûyerên nû yên windakirina bi zorê belge kir.

"Malbatên Heqîqet û Edaletê" her hefte roja Yekşemê dest bi [weşana](#) zindî ya heftane Kirin, bi armanca ku ji bo malbatên windayan şêwirmendiyên hiqûqî yên asayî pêk bînin ji bo bersivê bidin pirsyarên gel Yek ji rûniştinên mijara Komîsyona Windayan a Neteweyî ya ku parêzerên komeleyê amade bûn ji bo pirsên hiqûqî bibersivînin hat vegotin. Di çarçoveya xizmetên desteka hiqûqî de, komeleyê şêwirmendiya bêpere da 122 malbatên windahiyan û ji bo pêşgirtina li îxlal û sextekariyê, rûniştinên [hişyarkirinê](#) yên organîzekirî ku 40 beşdar beşdar bûn. Yek ji rûniştinên jî ji bo berfirehkirina belavkirina wê bi awayekî zindî hat weşandin.

Komeleyê di 17 'ê Hezîrana 2025'an de li bajarê Efrînê yê Sûriyeyê komxebateke perwerdeyê li dar xist û 14 endamên meclisa giştî hedef girtin û li ser rêgez û girîngiya belgekirinê di xebatên mafên mirovan de sekinî.

Komeleya "Tovê Xêrê" di navbera 1'ê Nîsanê-30'ê Hezîrana 2025'an de xebatên xwe yê li qada piştgiyaya psîkososyal a ji bo zarokên girtî û yê li Sûriyeyê bi zorê hatin windakirin, temam kir. Komeleyê di ser 15 rûniştinên ku 20 kur û keçên ji malbatên qurbanîyan tevî bûn de xebatên şanoyê meşandin. Di rûniştinan de li ser pêşxistina şarezayên ragihandinê yê zarokan û şiyana derbirina wan bi rêya zimanê devkî û bedenî, ku tê de beşdarbûn ji bo xurtkirina bawerîya bi xwe û xurtkirina şarezayên xwe yê ragihandinê û karê timê hat kirin.

Komeleyê her wiha bi armanca ciwanan der barê Peymana Mafên Zarokan de ku 20 sûdmend beşdar bûn û di 26-28'ê Nîsana 2025'an de 3 rojan li dû hev dewam kir. Di komxebatê de ji bo nasandina beşdaran li gel Peymana Mafên Zarokan û hişyarkirina girîngiya wê û bandora wê li ser jiyana zarokan û têkiliya wan bi qanûnên neteweyî re hate armanckirin.

"Semada Xêrê" rêzeçalakiyên xwe bi rêya lidarxistina pêşangeheke dawîn di 30'ê Gulana 2025'an de bi amadebûna gelek hevkar, rêxistin û insyatîfên çalak li Lubnanê, her wiha malbat û zarokên ku tev li komeleyê dibin, bi dawî kir. Hejmara amadebûyan nêzikî 120 kes bûn û di pêşangehê de pêşandana parçeyên wax ku ji aliyê zarokan ve hatine afirandin, ligel performansê şanoya zindî ya li ser dikê, ku nîşana bernameya terapiyê û derbirina wê bû. Pêşangeh bi gotinên endamên komeleyê hate

vekirin û piştî pêşandana şanoyê ya ku zarokan bi profesyonelî û dilpakî pêşkêş kir ku dest li hestên beşdaran werdan Performans bi rûniştina nîqaşê ya di navbera zarok û temaşevanan de bi dawî bû. Her wiha beşek ji bo pêşandana mûman hate veqetandin û beşeke din jî ji bo wergirtina pêşniyar û şîroveyên amadebûyan hebûn, ku wan heyraniya xwe ya mezin ji bo pêşkêşkirina zarokan anîn ziman û tekez li ser girîngiya berdewamkirina destpêxeriya "Seeda Baş" li Lubnanê û berfirehkirina wê ji bo tevî kirina Sûriyê, da ku hejmareke mezin ji zarokên ku di rewşên wekhev re derbas dibin, pêk bînin

Ji aliyê xwe ve Komeleya "Mesar" rêzedewreyên perwerdeyê û bernameyên hişyarkirina qanûnî ku malbatên windayan li ser destên DAIŞ'ê di mehên Nîsan, Gulan û Hezîran sala 2025'an de armanc dîke, pêk anîn.

Şêwirmendê hiqûqî Semer El-Berdan di 6 'ê Nîsanê de rûniştinek bi rêya Zoom bi sernavê " Gavên Hiqûqî Piştî Belgekirinê li Sûriyê" li dar xist û di wê rûniştinê de behsa rêyên qanûnî yê muhtemel ji bo darizandina sûcdarên revandin û windakirina bi darê zorê di hundirê Sûriyeyê de û bi mekanîzmayên dadwerî yê berdest ên derveyî wê kir û bal kişand ser veguherînên siyasî yê bilez piştî hilweşîna rejîma Esed. 67 kes ji malbatên qurbanîyan tevî rûniştinê bûn, ji bilî bajarê Ruha yê Tirkîyê, ji gelek herêmên hundir û derveyî Sûriyê, ji wan Reqa, Dêra Zorê, herêma Şaitat ê rojhilatê Dêrezorê, Kobanî/ Eyn El-Ereb, Ezaz.

Ji bo ku zanîna rexnegir di navbera malbatên windayan de zêde bibe, mamoste Ahmed Murad di 28ê Gulana 2025an de li ser "Bilindkirina Hişmendiye derbarê Rastkirina Zanyariyan û Ferqkirina Di Navbera Çavkaniyên Pêbawer û Nebawer de" perwerde kir. Ev perwerde, bi armanca pêşxistina şiyana malbatan a cudahiyê di navbera agahiyên rast û derew an jî şaş de, bi armanca parastina malbatan ji naverokên ziyandar ku bi rêya medyaya civakî belav dibe. Ev perwerde bi beşdariya 50 kesên ji malbatên windayan pêk hat.

Komeleya Massar di çarçoveya xebatên pêşkêşkirina desteka derûnî û civakî ji malbatên kesên ku ji aliyê rêxistina DAIŞê ve hatine revandin de, di 15, 22 û 29ê avrêlê û 6, 13 û 14ê Gulana 2025an de rêzek ji şeş dewreyên perwerdeyî yên derûnî li dar xist Di rûniştinên li ser têgeha "Windabûna Ambiguous" a bi pêşengiya psikolog Shaheenaz Abdel Ghafoor ku di danişîna dawî de alîkariya du stranbêjan ji bo bikaranîna stranbêjiyê wek amûrek ji bo serbestberdana xemgînî û hestên zêde hate dest girtin û ji bo hêskirina girêdana hestiyarî ya kolektîf, mîrateya gelêrî derketin pêş. Di civîna stranbêjiyê de, kesên ku ji Reqa, eşîra Şaitat, Ezaz û bajarê Ruhayê di nav de hebûn, bûn şahidê dabeşkirina beşdaran di nav du koman de, di heman demê de rûniştineke cuda ji bo malbatên windayan ji bajarê Eyn El-Ereb/Kobanî hat veqetandin, bi temamî bi kurdî hate kirin. Vê yekê hişt ku beşdar bi zimanê xwe yê zikmakî xwe azad îfade bikin, bê astengî, ewlehiya xwe ya psikolojîk û hestiyarî li cîhekî ku ji nepenîtiya xwe ya çandî re rêzdar e.

Ev belge bi desteka dêranê ji aliyê Yekîtiya Ewropê hatiye amadekirin. Îçerîya vê belgeyê temamen di bersîbiya Navenda Sûrî ya Ragihandîna Azadiya Ragihandinê de ye û bi hîç şexilî nikare bê wate kirin ku diyar dike rewsê Yekîtiya Ewropê.

المركز السوري للإعلام وحرية التعبير
Navenda Sûriyayî ya Ragihandinê û Azadiya Derbirinê
Syrian Center for Media and Freedom of Expression